

“การสนับสนุนให้นักเรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตัวเองชอบ เป็นอย่างที่เราเองฝัน เป็นคตินอย่างหนึ่งในการทำงานของดิฉัน”

แรงบันดาลใจที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการนั้น ไม่ได้เริ่มต้นขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน แต่มันเกิดขึ้นตั้งแต่ครั้งแรกที่รู้จักกับองค์กรที่ชื่อว่า Teach for Thailand แห่งนี้ เสมือนเป็นรักแรกพบในชีวิตของดิฉัน “รับสมัครครูอาสา 2 ปี” แบบเนอร์นี้ปรากฏบนเว็บไซต์อาสาสมัครเว็บหนึ่ง ในช่วงเวลาที่ฉันกำลังสับสนสับสนที่สุดในชีวิต สายตาขุ่นองุ่นดูตึงตึง มือข้างขวาที่กำสายกระเป๋าสะพายเข้าไว้กับที่ราวกับถูกตั้งคำอธิษฐานไว้ ใจของดิฉันมันเต็มไปด้วยความหวัง หวังที่จะค้นพบสิ่งที่เรียกว่า “คำตอบ” และมีมันก็ใช้อย่างที่คิด คำตอบอยู่บนหน้าจอกับคำพูดที่ว่า “2 ปีของการเข้าร่วมโครงการฯ จะเป็นประสบการณ์ครั้งหนึ่งในชีวิต...ที่คุณจะได้เปลี่ยนชีวิตตัวเอง และชีวิตเด็กนักเรียนของคุณไปพร้อม ๆ กัน” มันไม่มาก มากจนทำให้ผู้หญิงคนหนึ่งเลือกตัดสินใจที่จะยุติทุกสิ่งอย่างที่กำลังทำให้ชีวิตสับสนวุ่นวาย เดินบนเส้นทางที่เรียกว่า “เลือกด้วยใจ อย่างแท้จริง”

อาชีพครูเป็นอาชีพแรกของดิฉันหลังจากเรียนจบปริญญาตรีเมื่อห้าปีก่อนโดยเริ่มต้นจากการเป็นครูในโรงเรียนสอนภาษาแห่งหนึ่ง แต่ในสภาพแวดล้อมของการเป็นครูในขณะนั้น นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีพร่องในทุกด้าน มีโอกาสในทุก ๆ สิ่ง ด้วยประสบการณ์ที่ยังน้อยของดิฉันอาจไม่ได้ส่งผลต่อพวกเขาเท่าไรนัก จึงทำให้ขาดแรงบันดาลใจ คิดถึงครั้งที่ว่า “เป็นครู ชอบนะ แต่เราอาจไม่ค่อยเหมาะกับการเป็นครู” จากนั้นชีวิตก็พลิกผันไปเรื่อย ๆ เส้นทางสายอื่นมากมาย จนในที่สุดก็กลับมามีโอกาสเป็นครูเต็มตัวอีกครั้ง แต่ครั้งนี้การเป็นครูไม่เหมือนเดิมอย่างที่เคยเป็นมา ไม่ได้เป็นครูที่หน้าหน้าที่แต่เพียงการสอนหรือให้ความรู้เท่านั้น แต่ที่เรากลายเป็นครูในแบบที่เราคิดขนาดตอนนี้ละคือ ครูตัวจริง ตัวที่มีความเข้าใจของดิฉัน “การเปลี่ยนแปลง” ที่ได้ยืมมาตลอดระหว่างที่อยู่ในช่วงของการฝึกอบรมครูรุ่นนั้น เป็นเพียงภารกิจ ที่ฟลอสโลว์ (Fellow) อย่างเราควรปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วง แต่เมื่อได้เข้ามาปฏิบัติงานจริง มันกลับไม่รู้สึกว่ามีศอกภารกิจ แต่เป็นสิ่งที่ฟลอสโลว์อย่างเราตั้งใจที่จะทำ โรงเรียนที่ฟลอสโลว์ได้เข้าไปนั้น เป็นโรงเรียนที่เราไม่เคยคิดว่าจะมีแบบนี้ในเมืองอันเจริญและแสนทันสมัยอย่างกรุงเทพมหานคร โรงเรียนที่ห่างไกลจากจินตนาการที่เคยคิดว่าต้องเป็นโรงเรียนวัดเล็ก ๆ นักเรียนจำนวนไม่มากนัก แต่ครูและห้องเรียนก็ยังไม่มีเพียงพอ ไม่มีสื่อการสอนที่ครบครัน และตั้งอยู่ในชุมชนแออัด สภาพความเป็นจริงมันแตกต่างจากนั้นที่ “โรงเรียนวัดไทร (ทวธพรพหามานุกุล)” โรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนนับพันตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ถูกแยกออกไปต่างจากโรงเรียนทั่วไปเลย ทำมันถึงเลือกให้ดิฉันมาสร้างความเปลี่ยนแปลงและความเท่าเทียมทางการศึกษาที่นี่ คำตอบและแรงบันดาลใจเกิดขึ้นอีกครั้งเมื่อได้พบกับสิ่งที่มีความหมายมากกว่าที่ได้รับรู้จากการบอกเล่าต่าง ๆ มานาน ก่อนจะมาถึงว่า ในโรงเรียนเราอาจได้พบกับเด็กนักเรียนชั้นมัธยมที่ยังอ่านเขียนไม่คล่อง บกขลบลดไม่ถูก นักเรียนที่ต้องออกจากระบบการศึกษาภาคกลางตอน เนื่องจากปัญหาส่วนตัวและครอบครัว นักเรียนที่ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาทุกปัญหาที่กล่าวมา มีครบและไหนกว่าที่ไว้ สภาพความเป็นจริงไม่เพียงแต่เจอแต่เด็กนักเรียนที่อ่านเขียนไม่คล่อง แต่ยังมีนักเรียนที่อ่านเขียนไม่ได้ ไม่เพียงแต่เจอแต่เด็กนักเรียนที่บกขลบลดไม่ถูก แต่ไม่สามารถบอกเลามากกว่าจำนวนนี้ไม่ได้ เจอเหตุการณ์ที่นักเรียนที่ออกทะเลหายไกลกลางทะเลบนเรือสปีดโบ๊ต ถึงแม้บางคนจะอยู่มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตอนสองแล้วก็ตาม และสาเหตุของปัญหาที่นักเรียนต้องออกจากระบบการศึกษาจากรณี เห็นว่าที่ครูอย่างเราจะคิดว่ามันจะเกิดขึ้นกับนักเรียนที่ยังมีคำนำหน้าว่า เด็กหญิง เด็กชาย เสียด้วยซ้ำ

ปัญหาของนักเรียนในโรงเรียนนี้ไม่น้อย ดังเช่นตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น แต่ทุกสิ่งล้วนมีหลากหลายมุมมอง

มีปัญหาก็ต้องมาทางแก้ มีสิ่งที่ทำให้รู้สึกท้อใจก็ต้องมีสิ่งที่ทำให้ประทับใจเช่นกัน ในตอนแรกเกือบทุกวันหลังเลิกเรียน ถึงดิฉันจะเหนื่อยจากการสอนมาทั้งวัน แต่ก็ในช่วงเวลาที่มีความสุขทุกครั้ง จุดเริ่มต้นมาจากการเห็นนักเรียนพยายามเขียนตัวอักษรภาษาเกาหลีและญี่ปุ่น โดยที่ไม่เคยเรียน ไม่เข้าใจว่ามันคืออะไร พวกเขาเขียนด้วยการใช้เทคนิคเหมือนการวาดรูป จึงทำให้เกิดกิจกรรมเรียนภาษาตะวันออกหลังเลิกเรียนขึ้น โดยในหนึ่งสัปดาห์ดิฉันได้จัดตารางสามวันสามวิชา ได้แก่ ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น และภาษาจีน แต่ละวันจะมีนักเรียนกลุ่มเล็กที่สนใจมาเรียนกันอย่างตั้งใจ แบบที่ไม่เคยเห็นในวิชาเรียนทั่วไป นั่นแหละ เพราะนี่เป็นสิ่งที่นักเรียนเลือก และมีแรงบันดาลใจจากสิ่งรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนต่างชาติที่ชื่นชอบ การดูอนิเมะเช่นสุดท้าย ๒๕๔

วิชาเหล่านี้เป็นวิชาที่นักเรียนหาโอกาสเรียนได้ยาก กิจกรรมนี้ทำให้ดิฉันค้นพบนักเรียนที่มีพรสวรรค์ในด้านภาษา และอยากที่จะสนับสนุน ดิฉันพยายามเพิ่มความมั่นใจว่าพวกเขาทำได้ และเริ่มให้เขาได้เรียนภาษาต่อไปในอนาคต นักเรียนเหล่านี้ได้เล่าเรื่องของดิฉันให้กับนักเรียนรุ่นพี่ซึ่งเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนวัดไทรคนหนึ่งฟัง ขณะนี้เด็กชายคนนั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษา ๒ แผนกศิลป์ญี่ปุ่น ในโรงเรียนสังกัด สพฐ. แห่งหนึ่ง เขากลับมาที่วัดไทรเพื่อหาครูที่ไม่เคยเจอ ไม่เคยสอนเขามาก่อน เขาตรงเข้ามาที่โต๊ะของดิฉัน ขอให้ช่วยสอนภาษาญี่ปุ่นให้เขา เพราะเขาเรียนไม่ทันเพื่อนในโรงเรียน เขาให้ความเคารพนับถือเหมือนเป็นครูเก่าที่สอนเขา เขาตั้งใจที่เขาให้ความไว้วางใจ ถึงแม้จะไม่ได้สอนเขาเพียงไม่กี่ครั้ง แต่ก็รู้สึกได้ถึงความตั้งใจ แม้มันจะมีความพินิจที่จะได้ไปประเทศญี่ปุ่น หลังจากเปิดภาคเรียนที่สอง เขาย้ายไปสักพัก จนวันหนึ่ง เขาติดต่อมา บอกว่าเขาได้สมัครเข้าร่วมการแข่งขันความรู้เกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นเพื่อชิงรางวัลไปเรียนซัมเมอร์ เขาตื่นเต้นมาก และขอคำแนะนำจากดิฉัน ดิฉันนัดตัวเขาหนึ่งวันก่อนการแข่งขึ้น ถึงเมื่อลางจะน้อย แต่อีกสัปดาห์ที่ดิฉันไม่สบายใจมาก แต่ดิฉันพยายามเสริมความมั่นใจให้เขาว่า “ผมไม่ได้ไปญี่ปุ่นครับ แต่ผมไม่เคยคิดเลยว่าผมจะได้รางวัลรองชนะเลิศ ขอบคุนมากนะครับ ปีหน้าผมจะสู้ต่อครับ” พร้อมส่งภาพแห่งรอยยิ้มกับรางวัลมาให้ดู ความรู้สึกของดิฉัน ณ เวลานั้น ทั้งดีใจและภูมิใจในตัวเขา และตัวเราเองอย่างบอกไม่ถูก

การสนับสนุนให้นักเรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตัวเองชอบ เป็นอย่างที่เราเองฝัน เป็นคตินอย่างหนึ่งในการทำงานของดิฉัน เหตุการณ์ของนักเรียนหญิงสองคน ที่มีชื่อเดียวกันว่า “จรรยา” มีความพิเศษเรื่องการศึกษาคืออย่างชัดเจน และมีปัญหาว่าจะไม่ได้เรียนต่อในสายสามัญตามที่ต้องการเหมือนกัน แต่รายละเอียดต่างกัน จรรยาคนหนึ่ง มีสาเหตุของปัญหาเนื่องจากทางบ้านไม่เห็นด้วย ดิฉันและครู อีกรุ่นพี่ฟลอสโลว์ (Fellow) ของ Teach for Thailand ช่วยกันแก้ปัญหาด้วยการอธิบายให้ผู้ปกครองของนักเรียนเข้าใจและเริ่มใจว่าลูกของเขาเป็นมีความสามารถที่จะเรียนได้อย่างดีเยี่ยม เสนอแนวทางแก้ปัญหาคือเป็นสาเหตุของการไม่เห็นด้วยครั้งนี้ จรรยาที่สอง เธอเป็นเด็กหัวอ่อน ที่ขาดความกล้าที่จะพูดในสิ่งที่ตัวเองคิด เธอตามใจที่บ้าน ทั้ง ๆ ที่ในใจนั้นไม่มีความสุขและไม่เคยบอกกล่าวกับผู้ปกครองว่าแท้จริงแล้วตัวเองต้องการอะไร และไม่รู้ว่าตัวเองจะต้องเริ่มพูดอย่างไร ดิฉันใช้ประสบการณ์ในวัยเด็ก สมัยที่ดิฉันต้องการตัดสินใจด้วยตัวเอง บอกเล่าให้นักเรียนฟังว่า ดิฉันอธิบายอย่างไรให้ผู้ปกครองเข้าใจ ตัวดิฉันเองก็เคยมีโอกาสที่ได้พูดคุยกับคุณแม่ของจรรยาทั้งสอง คุณแม่ไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าลูกต้องการเรียนอะไร และคิดว่าสิ่งที่ตัดสินใจนี้ตรงกับใจของลูกแล้ว หากผู้ปกครองสนับสนุนอย่างเต็มที่แน่นอน สุดท้ายนักเรียนทั้งสองคนก็ได้เรียนอย่างมีความสุข เราสองคนก็ตั้งใจและตั้งใจที่ได้เห็นรอยยิ้มของนักเรียนทั้งสองคน และนี่คือตัวอย่างเรื่องราวที่ประทับใจของดิฉัน

หนึ่งปีที่ผ่านไป เวลาเจอปัญหาของตัวเอง ดิฉันมักจะถามตัวเองว่า “ไหวไหม” และเวลาเจอปัญหาของนักเรียน ก็จะมีคำถามที่ว่า เราจะทำอะไรได้บ้างหรือ บางครั้งก็รู้สึกเหนื่อยใจ แต่ก็ยังไม่ท้อ เพราะแรงบันดาลใจของดิฉันมักเกิดขึ้นมาจากความท้าทายเสมอ แรงบันดาลใจที่อยากจะมีส่วนร่วมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อยากมีสิ่งที่ดีทำให้ตัวเองภาคภูมิใจ อยากให้ตัวเองรู้สึกว่าการเข้ามาอยู่ตรงนี้มีมีความหมายทั้งต่อตัวเอง ครอบครัว นักเรียน โรงเรียน และสังคมไทย อีกหนึ่งปีต่อจากนี้ดิฉันจะนำประสบการณ์ที่ผ่านมามาแก้ไขและปรับปรุงให้ดีที่สุด

นิศาชล อินทราวรรณ (ครูน้ำค้าง)
วิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนวัดไทร

